

Innst. S. nr. 206

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra utenrikskomiteen

Dokument nr. 18 (2007-2008)

Innstilling fra utenrikskomiteen om årsrapport fra Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for 2007

Til Stortinget

SAMMENDRAG

Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for valgperioden 2005-2009 består av:

<i>Medlemmer:</i>	<i>Varamedlemmer:</i>
Per Ove Width (FrP), leder	Eirin Faldet (A)
Marit Nybakk (A), nestleder	Sverre Myrli (A)
Tore Nordtun (A)	Jan Arild Ellingsen (FrP)
Jan Petersen (H)	Lars Peder Brekk (Sp)
Heikki Holmås (SV)	Hans Olav Syversen (KrF)

Komitévervene er fordelt som følger:

<i>Komité:</i>	<i>Medlem:</i>	
Faste komité	Per Ove Width	Marit Nybakk
Politisk komité	Marit Nybakk	Jan Petersen
Forsvars- og sikkerhetskomiteen	Per Ove Width	Sverre Myrli
Vitenskaps- og teknologikomiteen	Heikki Holmås	Jan Arild Ellingsen
Komité for sivile sikkerhetsdimensjoner	Hans Olav Syversen	Eirin Faldet
Komité for økonomi og sikkerhet	Tore Nordtun	Lars Peder Brekk

NATOs parlamentariske forsamling (NATO PA) er en internasjonal organisasjon for parlamentarikere fra NATOs 26 medlemsland. I tillegg deltar 16 assosierte land og observatører fra ytterligere land og internasjonale organisasjoner. Forsamlingen ble opprettet i 1955 og har sekretariat i Brussel. Den ledes av en president som velges for 2 år. Det har utviklet seg

en praksis med rotasjon mellom en nordamerikaner, en europeisk konservativ og en europeisk sosialist.

Forsamlingens formål er å arbeide for å fremme NATOs målsettinger og bidra til større åpenhet om NATOs politikk. Den engasjerer seg på de fleste områder som dekkes av Atlanterhavspakten. Som ledd i arbeidet vedtar forsamlingen anbefalinger rettet til NATOs råd, og medlemslandenes regjeringer

og nasjonalforsamlinger. NATOs generalsekretær taler ofte under forsamlingens sesjoner og gir skriftlig svar på dens resolusjoner.

Sekretariatsfunksjonen for Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling ivaretas av Stortingets internasjonale sekretariat. Utenriksdepartementet innbetaler årlig kontingent til forsamlingen etter anmodning fra Stortinget.

Både faste medlemmer og varamedlemmer av Stortingets delegasjon deltar på forsamlingens arrangementer gjennom hele året, både vår- og høstsesjonene samt komitémøter og seminarer. I 2007 var NATO PA involvert i valgobservasjon i Serbia og Ukraina. Forsamlingen har dessuten et aktivt engasjement overfor nasjonalforsamlinger i ikke-medlemsland med sikte på demokratistøtte og stabilisering. NATO PAs omfattende virksomhet gir mulighet til å styrke Stortingets kontakt med kolleger på begge sider av Atlanteren i dialog om forsvars- og sikkerhetspolitiske spørsmål, samt med partnere og assosierte land.

Hovedspørsmål

NATOs ISAF-operasjon i Afghanistan ble et av de mest diskuterte temaene for parlamentarikerforsamlingen i 2007. Til tross for at mye var oppnådd, hersket det en allmenn erkjennelse av at operasjonen ikke fungerte optimalt, og en rekke forbedringspotensialer ble definert. Behovet for flere PRT-er (Provincial Reconstruction Teams) og styrking av afghanske politi- og sikkerhetsstyrker, var elementer som ble understreket i Afghanistan-resolusjonen under høstsesjonen. De enkelte PRT-er måtte i større grad lære av hverandre. Militært var det mer å hente på å bedre helikopter- og løftekapasiteten, og etterrettings- og rekognoseringsarbeidet. Rapportøren pekte på at de nasjonale begrensninger på styrkebruk kunne hindre effektive operasjoner.

Korrupsjon og manglende profesjonalisme i statsforvaltningen bekymret, likeledes den fortsatt store narkotikaproduksjonen i landet. Nødvendigheten av en politisk løsning og å vinne vanlige afghaneres tillit, ble understreket. Det ble videre pekt på behovet for bedre koordinering av militære aksjoner, humanitært arbeid og sivil gjenoppbygging. Samspillet mellom utviklingen i Pakistan og Afghanistan ble også behørig diskutert, og det ble besluttet å invitere representanter for både det afghanske og det pakistanske parlamentet til vårsesjonen i Berlin i 2008.

Parlamentarikerforsamlingen oppfordret NATO-toppmøtet i Bucuresti i 2008 til så klart som mulig å definere de strategiske målene for ISAF-operasjonen. Diskusjonene berørte også den politiske viljen i de enkelte medlemslandene til et langsiktig engasjement i Afghanistan.

Utviklingen av det amerikanske strategiske missilskjoldet (MD) i Europa var et annet sentralt tema i 2007. Forsamlingen diskuterte om utplasseringen kun burde være et bilateralt tema mellom USA på den ene siden og Polen og Tsjekkia på den andre, eller om Alliansens europeiske medlemsland sammen skulle ha et overordnet ansvar for en transatlantisk diskusjon om MD. Hensynet til Russland ble tatt opp, og det var dertil bred diskusjon om trusselvurderingen som lå bak beslutningen om å utvikle missilskjoldet, systemets reelle effektivitet samt dets mulige politiske konsekvenser.

NATOs forhold til Russland var også eget tema. I tillegg til uenigheten om MD ble den russiske beslutningen om å trekke seg fra CFE-samarbeidet av mange i forsamlingen tolket som en steilere russisk holdning overfor NATO. De russiske posisjonene i spørsmålet om anerkjennelse av Kosovo og dets politikk overfor Georgia og Moldova, styrket dette inntrykket. På samme tid var det bred enighet om at Alliansen måtte videreføre sin åpne linje overfor og dialog med Russland, og NATO PA inviterte således til fortsatt russisk deltakelse på sesjonene. Den økte russiske selvbevisstheten i internasjonale spørsmål ble av flere debattanter også sett på som en refleks av valgkampen frem mot presidentvalget i Russland i 2008.

Storingsrepresentant Sverre Myrli's rapport om de adriatiske søkerlandene Kroatia, Albania og Makedonias vilje og evne til å gjennomføre MAP (Membership Action Plan) ble tatt godt imot på høstsesjonen i Reykjavik. På bakgrunn av rapporten antok forsamlingen at forutsetningene for å innlede konkrete medlemskapsforhandlinger etter toppmøtet i Bucuresti, ville være til stede.

Behovet for et nytt strategisk konsept for NATO førte til at forsamlingen under høstsesjonen vedtok å starte arbeidet med en rapport om dette frem mot Alliansens 60-årsjubileum i 2009. Storingsrepresentant Jan Petersen ble valgt til rapportør.

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, lederen Olav Akselsen, Vidar Bjørnstad, Marit Nybakk, Hill-Marta Solberg og Anette Trettebergstuen, fra Fremskrittspartiet, Morten Høglund, Siv Jensen og Øyvind Vaksdal, fra Høyre, Erna Solberg og Finn Martin Vallersnes, fra Sosialistisk Venstreparti, Audun Bjørlo Lysbakken, fra Kristelig Folkeparti, Dagfinn Høybråten, fra Senterpartiet, Alf Ivar Samuelsen, og fra Venstre, Anne Margrethe Larsen, viser til at NATOs parlamenta-

riske forsamling har som formål å fremme alliansens målsettinger og bidra til bredere debatt og åpenhet om NATOs politikk og prioriteringer. Forsamlingen vedtar anbefalinger til NATOs råd og til regjeringer og parlamenter. Komiteen vil understreke viktigheten av at saker på NATOs agenda får en så vidt bred debatt som den parlamentariske forsamlingen legger opp til. Komiteen mener det er viktig at NATOs prioriteringer har en parlamentarisk forankring.

Komiteen har merket seg at de sakene som har stått i fokus i NATOs parlamentariske forsamling i perioden, har vært rettet inn mot temaene på NATOs toppmøte i Bucuresti i april 2008. Situasjonen i Kosovo, operasjonene i Afghanistan og Kosovo og medlemskap for MAP-landene Kroatia, Makedonia og Albania har vært sentrale temaer. Også utviklingen i Georgia og Ukraina har vært grundig diskutert.

Komiteen registrerer at NATOs parlamentariske forsamling har sitt motstykke til NATO-Russlandrådet i en egen Russlandkomité. NATOs parlamentariske forsamlings Russlandkomité har imidlertid fortsatt problemer med å finne rette format og omgangsform.

Komiteen vil vise til at oppfølging av Sikkerhetsrådets resolusjon 1325 for første gang har vært et tema i perioden med fokus på følgende temaer: vold mot kvinner i krig, kvinners deltakelse i fredsforhandlinger, behovet for kvinnelige soldater i internasjonale operasjoner og kvinners rolle i sikkerhetspolitiske beslutningsprosesser.

Komiteen finner grunn til å bemerke at NATOs parlamentariske forsamling er særdeles mannsdominert. Dette er særlig merkbart i tillitsverv i ledelse og komiteer. Samtlige i presidentskapet og alle komitéledere er menn. Det gjelder også de aller fleste saksordførere.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rår Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument nr. 18 (2007-2008) – årsrapport fra Stortingets delegasjon til NATOs parlamentariske forsamling for 2007 – vedlegges protokollen.

Oslo, i utenrikskomiteen, den 23. april 2008

Olav Akselsen

leder

Marit Nybakk

ordfører

